

Verslag jeugdleidersoverleg NOSBO/FSB 5 september 2022

Locatie: Dorpshuis Hoogkerk, Zuiderweg 70-4, 9744 AP Groningen

Aanwezig: Sake Jan de Boer (NOSBO), Eeltsje Boomsma (Westergoo/FSB), Jeroen Bottema (SC Hoogeveen), Johan van den Brink (KNSB), Martijn Hardeman (jeugdleider NOSBO, voorzitter overleg), Bernard Keizer (de Donger, plv. jeugdleider FSB), Roland Kroezen (NOSBO), Roelof Kroon (SC Ten Boer), Jelte Lindeboom (Philidor), Gert-Jan Ris (SV Leek), Derk Schuttel (DTK), Sjoerd van Soest (Paardensprong), Vincent Valens (Jeugdschaak Noord)

Afwezig met kennisgeving: Anders Bay (Staunton), Johan van den Berg, (SV Gorredijk), Sjoerd Homminga (SC Assen), Migchiel de Jong (Jeugdleider FSB / Philidor), Jan van Os (ESG/voorzitter NOSBO), Ronald van Nimwegen (Paardensprong), Jan Arie Stokhorst (SV Leek/SC Roden), Klaas Wiersema (Van der Linde)

Verslag: Martijn Hardeman

1. Opening/welkom

Martijn heet iedereen van harte welkom. Wat een geweldige betrokkenheid dat er zo'n flinke delegatie uit Friesland is gekomen en dat er een vertegenwoordiger van de Schaakbond uit het midden van het land aanwezig is!

2. Vaststellen agenda

Agendapunt 5 (Opleiding schaaktrainer) wordt gewisseld met agendapunt 4 (Samenwerking NOSBO/FSB)

3. Invulling seizoen 2022-2023

a. GP-cyclus

Afgesproken wordt dat er een gezamenlijk GP-klassement komt voor de NOSBO en de FSB in plaats van de afzonderlijke GP-klassementen van de NOSBO en de FSB (eventueel met een aparte vermelding/prijsje voor de hoogstgeëindigde Fries, Groninger of Drent). We verwachten hiervan een positieve stimulans om over en weer aan de GP's mee te doen. De reglementen zullen waar nodig aangepast worden om dit mogelijk te maken. Met name moet in gezamenlijk overleg bepaald worden hoeveel GP's meetellen voor het klassement (van iedere deelnemer vervallen de GP's waarop hij het laagst heeft gescoord). Doel is om dit uiterlijk medio oktober (als de 2^e GP op de kalender staat) helder te hebben. **Actie: Martijn, Bernard, Roland (in afstemming met anderen).** Over een jaar evalueren we het gezamenlijke klassement heeft uitgepakt.

Roland Kroezen biedt aan om het gezamenlijke klassement bij te gaan houden, wat met instemming wordt begroet.

Het voorkómen van meerdere jeugdtoernooien op dezelfde dag blijkt nog best lastig. In goed overleg worden de volgende datums aan de [toernooikalender](#) toegevoegd:

- Buitenpost: 15 oktober 2022
- Sint Jabik: 17 december 2022 (nagekomen: stond eerst St. Annaparochie)
- Dokkum: 7 januari 2023
- Bolsward: 21 januari 2023 (nagekomen; idee was eerst 12 december)
- Leeuwarden: 28 januari 2023 (nagekomen; idee was eerst 18 februari). N.B. Leeuwarden wil er speciaal dit keer een extra sterk GP van maken vanwege het 175-jarig jubileum van de vereniging en hoopt dus op een grote opkomst.
- Emmen: 4 maart 2023 (nagekomen)

Verder komen er mogelijk nog GP's in **Damwoude** en **Sneek**, maar daar zijn nog geen datums van bekend. **Schaakclub Haren** wil begin april een GP houden (nagekomen: de precieze datum wordt nog vastgesteld; waarschijnlijk 2 of 8 april).

Door meerdere aanwezigen wordt de hoop uitgesproken dat de **GP Schiermonnikoog** dit seizoen door kan gaan. De datum van 5 november is onder voorbehoud. Nagekomen: deze datum is inmiddels bevestigd door de organisatie op Schier.

Het eerste GP-toernooi van het seizoen is al op **24 september in Ten Boer** ([informatie en inschrijven](#)).

b. Noordelijke Jeugdcompetitie (NJC)

Roelof Kroon licht toe over de achtergrond en de opzet van de Noordelijke Jeugdcompetitie: jeugdviertallen (doorgaans leeftijdscategorie D en ouder) spelen op een aantal vrijdagavonden tegen elkaar, verdeeld over het seizoen. De bedenktijd zit tussen dat van jeugdtoernooien en het volwassenentempo in, waardoor het een mooie overgang vormt richting het volwassenenschaak. Zowel clubs van de FSB als de NOSBO kunnen hieraan meedoen. Ook combinatieteams zijn mogelijk voor clubs die zelf geen viertal op de been kunnen krijgen.

Er blijkt interesse bij de clubs om mee te doen. Teams kunnen **bij Martijn** worden aangemeld. We zoeken nog vrijwilligers die vervolgens de competitie willen indelen en afstemmen met de deelnemende clubs (nagekomen: **Ronald van Nimwegen** wil hier wel aan meewerken, maar dan wel samen met (een) andere jeugdleider(s)).

c. Online jeugschaak

Vorig jaar was het [online Winterkampioenschap](#) voor jeugdclubteams een mooi succes met iedere zaterdagavond tussen de 100 en 150 deelnemers. Dit jaar komt er een vervolg. Informatie volgt.

d. Zondagtoernooi Paardensprong

Sjoerd van Soest vertelt dat de Paardensprong een open toernooi met langere bedenktijd wil gaan organiseren op een zevental zondagmiddagen. Net als bij de NJC is de doelgroep de A-D-jeugd (ze moeten kunnen noteren), maar een verschil met de NJC is dat dit een individueel toernooi is. Doel is om jeugdspelers de kans te geven om langere,

serieuzere partijen te spelen. Het is niet noodzakelijk om iedere ronde mee te doen.
Meer informatie en de datums volgen op de NOSBO-site.

Oproep: meld alle geplande toernooien graag tijdig aan bij Martijn en Eeltsje, zodat ze in de [toernooikalender](#) en de agenda op de websites gezet kunnen worden.

4. Opleidingen KNSB

Johan van den Brink van de KNSB vertelt over diverse ontwikkelingen en plannen.

- Bedoeling is om meer cursussen in alle regio's aan te bieden, die ook bij weinig deelnemers gewoon door moeten gaan.
- De Ster-trainingen worden weer ingevoerd: voor de sterkere jeugdspelers training van sterke trainers.
- De KNSB gaat themamiddagen organiseren. De eerste vindt parallel plaats naast het Hutton-toernooi.
- Naast Schaaktrainer 1, 2 en 3 komen er ook meer specifieke trainingen m.b.t. pedagogiek en motivatie (ook als e-learning), maar ook m.b.t. bijv. hoogbegaafdheid, autisme.
- Probleem is dat seniorenclubs kleiner zijn geworden, waardoor je kader kleiner is geworden. Maar er zijn ook alternatieven. Zo kunnen studenten ook op scholen lesgeven.
- Welke concrete opleidingsbehoefte is er bij de clubs?

Johan stuurde na afloop onderstaande tekst als samenvatting:

a. Kwalificatiestructuur Sport (NOC-NSF)

De KNSB is dit schaakseizoen begonnen om de opleidingen te laten aansluiten bij de Kwalificatiestructuur Sport (KSS), die de NOC-NSF voor ons verplicht stelt. Daardoor zal er waarschijnlijk een lager instapniveau bij komen in de reeks Schaaktrainerscursussen. Dit is bedoeld voor assistent-trainers, maar kan ook interessant zijn als je jeugdleden wilt laten meehelpen bij het geven van trainingen. Naar verwachting komt er in deze cursus een kleine pedagogische basis (o.a. orde houden), wat achtergrond bij de Opstapjes, Chessity en spelregelkennis. Mochten er vanuit de clubs nog specifieke behoeften zijn voor dit trainersniveau: laat het vooral weten. Dit instapniveau zal waarschijnlijk online als e-learning worden aangeboden, daarnaast gaan we dit waarschijnlijk ook doen met de theoretische gedeeltes van de andere cursussen. Zo hopen we de belasting van een aantal fysieke trainingsavonden te beperken en daarmee de cursus toegankelijker te maken.

b. Trainingsbehoefte

Vanuit de clubs hoor ik graag welke trainingsbehoefte er is op de volgende gebieden:

- Schaaktrainerscursus 1-3
- Cursus Scheidsrechter 1-5
- Cursus Indelingsdeskundige 1-3

We zijn ook bezig om te kijken om eens in de zoveel jaar in de regio's, die wat verder van de Randstad liggen, 1 cursus aan te bieden, die sowieso doorgaat. Voor dit jaar kijk ik naar een cursus Schaaktrainer 1 met Eddy Sibbing in Zwolle op 2 of 3 vrijdagavonden of zaterdagen met daaromheen wat e-learning en 2 Zoomsessies. Is daar interesse in?

Clubs kunnen via dit [formulier](#) rechtstreeks bij mij aangeven wat hun behoefte is, maar uiteraard kan het ook met een mailtje naar jeugdzaken@nosbo.nl.

c. Themadag

Leiden is vanuit jullie wel ver, maar wellicht gaan er enkele jeugdleiders als begeleider mee naar het Huttontoernooi. Dan kunnen ze mogelijk deelnemen aan de gelijktijdige workshops, die op zaterdagmiddag 29 oktober in de middag zullen worden georganiseerd. We zijn nog druk bezig met de definitieve indeling van de workshops, maar naar verwachting zullen de onderwerpen variëren van coaching en een achtergrond bij de stappenmethode tot het organiseren van een jeugdtoernooi/schoolschaken en van motivatie tot een update over de laatste wijzigingen in de reglementen. In de loop van september zal de inschrijving op de website worden geopend, maar houdt de datum vast vrij in de agenda. In het voorjaar hopen we een Themamiddag meer richting het Noorden/Oosten te organiseren.

d. Stertraining

Sterkere spelers uit de regio zullen waarschijnlijk binnenkort weer een uitnodiging ontvangen voor de Stertraining in Utrecht. We hopen dat we dit zo weer van de grond kunnen krijgen, zodat dit een doorlopende leerlijn gaat worden voor talentontwikkeling. Het zal bestaan uit een aantal maandelijkse trainingen, deels via Zoom en deels op locatie in Utrecht.

5. Samenwerking NOSBO/FSB m.b.t. Jeugdschaak

Er vindt een interessante discussie plaats over de positie van jeugdschaak waarin allerlei ervaringen en tips worden uitgewisseld.

Diverse clubs hebben er last van dat hun **kader versmald** is door krimp. Daardoor zijn er minder trainers/begeleiders voor de jeugd. Het voortbestaan van de jeugdafdeling/jeugdclub is in sommige gevallen afhankelijk van één enkele persoon. Aan de andere kant kan één actieve, stimulerende jeugdleider het verschil maken en een kwijnende jeugdafdeling weer gaan laten bloeien. Zo zijn er ook jeugdclubs die een sterke groei laten zien, tot aan een ledenstop aan toe.

Bij de NOSBO is het **jeugdschaak erg geconcentreerd** rondom de stad Groningen. Het zou mooi zijn als ook daarbuiten het jeugdschaak weer gaat bruisen. Uit de discussie die volgt blijkt dat er vele mogelijkheden zijn om dit te stimuleren.

Een mooi voorbeeld is de jeugdafdeling van schaakclub Hoogeveen die een flinke groei doormaakt en groter is dan ooit tevoren. Jeroen Bottema gaat actief met zijn jeugd de toernooien af. Hij vertelt dat hij vervolgens stukjes schrijft voor de **lokale media** over de toernooiprestaties van zijn jeugdspelers. Dit trekt weer veel nieuwe leden aan.

Een ander **succes** is dat Jeugdschaak Noord (hier vertegenwoordigd door Vincent Valens) nu met maar liefst **drie gecombineerde NOSBO/FSB-teams** meedoet aan de landelijke Jeugdclubcompetitie. Doordat het combinatieteams zijn, krijgen nu ook spelers van clubs die geen viertal op de been kunnen brengen kans om mee te doen.

Schoolschaak

Schoolschaak is vaak een springplank naar clubschaak. Het verschilt hoe de clubs hier tegenaan kijken. Sommigen willen schoolschaak los zien van de club, anderen zien schoolschaak vooral als een mogelijkheid om nieuwe leden binnen te halen. Ook wisselen de ervaringen van hoe lastig of juist eenvoudig het is om bij scholen binnen te komen.

Ook op middelbare scholen is er veel potentie. Een intern schaaktoernooitje na een schooldag, op zomaar een middelbare school in Groningen, leverde bijvoorbeeld onlangs 34 spelers op die een hele gezellige schaakmiddag/-avond hadden met door de school geregeld patat tussendoor. Verrassend bleek wat voor talent er ook buiten de clubspelers rondloopt; sommige thuisspelers hebben zich via online schaak en zelfstudie al zodanig bekwaamd dat ze op een club gelijk mee zouden kunnen komen.

Oproep aan alle verenigingen om per regio een **basisscholenkampioenschap** te organiseren en de datums tijdig te delen met de scholen, zodat zoveel mogelijk kinderen mee kunnen doen. Het basisschoolkampioenschap is een laagdrempelige manier voor kinderen om kennis te maken met schaaktoernooien en clubschaak.

De KNSB heeft ook een **appgroep voor schoolschaaktrainers** uit heel Nederland waarin ervaringen worden uitgewisseld op velerlei vlakken (lesmateriaal, benaderen van scholen, tarieven, etc.) en vragen gesteld kunnen worden. Ook is er een **trainersplatform** van de KNSB waar je je gratis bij kunt aansluiten. Martijn kan hier meer over vertellen.

Sociale activiteiten

Sjoerd van Soest vertelt over het kampeerweekend van de Paardensprong dat ieder jaar een groot succes is en een enorme boost geeft voor het clubgevoel. De Paardensprong zit mede hierdoor aan zijn maximale capaciteit van leden, waardoor er vaak een wachtlijst is.

Roelof Kroon vertelt over het ouder-kindtoernooi dat Ten Boer jaarlijks organiseert en wat ook een groot succes is. Dit vergroot de betrokkenheid van ouders bij de club. Bij de Paardensprong kennen ze dit ook als afsluiting van het seizoen, waarbij iedereen wat lekkers te eten/drinken meeneemt. Ook gezellige bijeenkomsten als een barbecue (al dan niet gecombineerd met volwassen spelers) kunnen het clubgevoel stimuleren.

Samenspelen senioren-jeugd

In Bolsward hebben ze goede ervaringen met het laten meespelen van de jeugd bij de volwassenen, vertelt Eeltsje. Randvoorwaarde is wel dat er ook echt een groepje jeugdspelers is, zodat je als jeugdspeler niet in je eentje tussen alleen maar veel oudere mensen zit. Op andere clubs wordt soms gewerkt met een 'tussencompetitie', waarbij het laatste deel van de jeugdclubavond wordt geplakt aan het eerste deel van de volwassenclubavond en jeugd en volwassenen ook tegen elkaar spelen.

Zichtbaar maken

Verder wordt opgemerkt dat de **liveverslaggeving** van de NOSBO-toernooien met liveblog en webcams ook erg wordt gewaardeerd en stimulerend werkt. Schaken wordt zichtbaarder en de betrokkenheid wordt vergroot.

De NOSBO-schaaknieuws-**appgroepen** met ruim 100 leden (ook uit Friesland) helpen om jeugd, ouders en jeugdleiders op de hoogte te brengen van schaakactiviteiten ([aanmelden voor de appgroep](#)). Mocht je je toernooi via de appgroepen willen promoten, geef het even door aan Martijn.

Het hoeft niet alleen

Geconcludeerd wordt dat het belangrijk is om dit soort ervaringen uit te wisselen tussen clubs. Er wordt opgeroepen om het hier vaker met elkaar over te hebben. Dat kan via een themamiddag (suggesties zijn welkom en kunnen bij bijv. Martijn aangedragen worden), maar ook één op één als je elkaar treft bij een toernooi. Je hoeft het wiel niet alleen uit te vinden.

6. Wat verder ter tafel komt

- De **NOSBO-diplomaconsul** neemt na vele jaren en ruim 5.000 nagekeken stappenexamens afscheid. De NOSBO is hem hiervoor zeer erkentelijk en heeft op passende wijze afscheid genomen. Ook de verenigingen zelf willen hem graag hartelijk bedanken door hem op het GP van Ten Boer in het zonnetje te zetten en hem iets aan te bieden. **Roelof** stuurt Martijn een tekstje hierover ter verspreiding aan de NOSBO-verenigingen.

Nagekomen punten:

- Op de ALV van de NOSBO zal voorgesteld worden om een aantal **liveborden** aan te schaffen die we o.a. op de grotere jeugdtoernooien willen gaan inzetten. Dit maakt dat de toernooien beter te volgen zijn en meer uitstraling krijgen. Bovendien levert het waardevol trainingsmateriaal op, aangezien er op jeugdtoernooien doorgaans niet genoteerd wordt. Het idee is dat de liveborden tegen vergoeding ook gehuurd kunnen worden, zodat de Noordelijke schaakwereld hier breed van kan profiteren.
- **Stanton** kon vanavond niet aanwezig zijn, maar gaf nog wel mee erg blij te zijn met de landelijke jeugdtoernooien (halve finale + finale D-teams, landelijk NK-kwalificatietoernooi ABC) die komend seizoen in het Noorden plaatsvinden. Verder zijn ze van plan zelf ook nog een jeugdtoernooi te organiseren, waarvoor ze wellicht nog wat hulp gaan vragen bij de organisatie.

7. Rondvraag/terugblik

De avond wordt als geslaagd beschouwd en is zeker voor herhaling vatbaar. Erg mooi ook om op deze manier als FSB en NOSBO samen te werken in een constructieve sfeer. Het is waardevol om zaken af te stemmen en te leren van elkaars ervaringen. Afgesproken wordt dat minimaal aan het begin van ieder seizoen zo'n gezamenlijk jeugdleidersoverleg NOSBO/FSB georganiseerd gaat worden. Veel dank aan iedereen voor het deelnemen!